

כתובה (גיליונית מזכרת) Ketubah (Souvenir Sheet)

תמוז התשע"ט - 7/2019 - 1074

מחברים עולמות בשבילך

מקום מרכזי בעיטור הכתובה ניתן לפסוקים מן התנ"ך ומן המקורות היהודיים שהדגישו מרכיבים הנוגעים לחיי הנישואין, דוגמת "מָצָא אִשָּׁה מָצָא טוֹב" (משלי יח, כב) או "אִשֶּׁת חַיִּל מִי יִמָּצָא" (משלי לא, י). פסוקים אלו שולבו בין העיטורים והאיורים שסביב הטקסט המשפטי של הכתובה.

גיליונית הזיכרון מציגה דוגמה לכתובה מודרנית, המעוטרת באיורים מקוריים שמבוססים על מסורת רבת שנים. בלב הגיליונית עוצב מבנה דמוי שער ובמרכזו בול המעוגל בחלקו העליון. בצדי הבול נראה גם ניקוב אליפטי. הבול מכיל את הטקסט המסורתי של הכתובה כשהוא מתורגם מארמית לעברית.

סביב נוסח הכתובה שולבו עיטורים מסוגננים של צמחים ובעלי חיים, דגים המסמלים פריה ורביה של מבנים בירושלים. בין העיטורים שולבו שלושה משפטים המייצגים נקודות מבט שונות ומשלימות על חיי הנישואין. הפסוק "רְאֵה חַיִּים עִם אִשָּׁה אֲשֶׁר אֶהְבֶּתָּ" (קוהלת ט, ט) מציג את נקודת מבטו של החתן; הפסוק "בְּקִשְׁתִּי אֶת נְשָׂאֲהָ וְנָפְשִׁי" (שיר השירים ג, א) מציג את נקודת מבטה של הכלה; והמשפט "שְׂמִיחַ תִּשְׂמַח רַעִים הָאֲהוּבִים" (מתוך שבע ברכות הנישואין) מייצג איחולים המשותפים לשני בני הזוג שהקימו בית חדש בישראל.

כתובה היא מסמך משפטי הנחתם במסגרת טקס הנישואין ומפרט את התחייבויותיו של הבעל כלפי אשתו. שני עדים נדרשים לאשר בחתימתם את נוסח הכתובה ולוודא כי החתן מוסר אותה לכלה בעומדם תחת החופה. ההלכה, המייחסת חשיבות רבה למסמך המגן על זכויותיה של האישה, קובעת כי עליה לשמור על הכתובה היטב ומחייבת את הבעל להכין מסמך חדש במקרה של אובדן או השחתה.

נוסח הכתובה עבר שינויים לאורך ההיסטוריה, אולם ביסודו הוא קובע כי במהלך תקופת הנישואים הבעל מתחייב לזון, לפרנס ולכבד את אשתו, ובמקרה של סיום הנישואין עקב מוות או גירושין מובטח לאישה סכום כסף מוגדר מראש. התלמוד (כתובות פב, ע"ב) מייחס לר' שמעון בן שטח, נשיא הסנהדרין במאה הראשונה לפני הספירה, את קביעת הכלל המשעבד את כל נכסי הבעל לתשלום דמי הכתובה.

זה למעלה מאלפיים שנה הכתובה משמשת מסמך היסוד של המשפחה היהודית ונשמרת בידי כל אישה נשואה בישראל. למרות הכמות האדירה של כתובות שנכתבו במהלך הדורות רק מיעוטן שרד, והן שמורות כיום בספריות, במוזאונים ובאוספים פרטיים.

בהיות הכתובה מסמך משפחתי אינטימי שאינו בעל חשיבות ציבורית, לא טרחו הכותבים בתקופות הקדומות להשקיע ממון בעיטור המסמך המשפטי הזה. במקרים שבהם עוטרו הכתובות, הסתפקו העורכים בעיטורים גאומטריים ובציורי פרחים, ונוסח הכתובה שולב לעיתים בתוך מבנה דמוי שער. שינוי משמעותי התרחש באיטליה בשלהי המאה ה-17, אז החלו לעטר את הכתובה באיורים מעולם החי ומעולם הצומח ובציורים פיגורטיביים שכללו בין היתר את סימני המזלות, סמלי שנים עשר השבטים, תיאור ירושלים ומחזות מן התנ"ך.

Ketubah (Souvenir Sheet)

The Ketubah is a legal document that confirms the marriage agreement and details the husband's obligations to his wife. Two witnesses, who must be present at the marriage ceremony, are required to sign the Ketubah, attesting to its contents and ensuring that the groom gives it to the bride during the ceremony. Jewish law attributes great significance to this document which protects the wife's rights, and determines that she must take good care of the Ketubah. In fact, the husband is required to have a new document prepared in case of loss or damage to the original.

The wording of the Ketubah has changed over time, but at its core it determines that the husband promises to feed, support and respect his wife throughout their marriage and if the marriage should end, due to death or divorce, the wife is assured a predetermined sum of money. The Talmud (Tractate Ketubot page 82: 72) tells us that Rabbi Shimon Ben Shetach, who presided over the Sanhedrin court in the 2nd century BCE, set the rule that attaches all of the husband's property to the Ketubah payment.

The Ketubah has served as the fundamental document for the Jewish family for more than 2000 years and was kept by every married Jewish woman. Despite the enormous number of Ketubahs written over the centuries, few of the ancient documents survived and they are now kept in libraries, museums or private collections.

Since the Ketubah is an intimate family document with no public significance, the scribes historically did not invest in decorating such legal documents. In those cases in which a Ketubah was somewhat decorated, the scribe made do with geometric shapes and flowers, or sometimes the words were written in a shape resembling a gate. This changed in 17th century Italy, when it became customary to decorate the Ketubah with illustrations of animals and plants as well as figurative drawings that included signs of the zodiac, symbols of the 12 tribes of Israel, descriptions of Jerusalem and images from the Bible.

חותמת אירוע להופעת הבול SPECIAL CANCELLATION

Verses from the Bible and Jewish literary sources that emphasized components of married life were also featured prominently in the Ketubah decorations. For example, "He who finds a wife has found happiness" (Proverbs 18:22) or "What a rare find is a capable wife!" (Proverbs 31:10). These verses were integrated among the decorations and illustrations surrounding the legal text of the Ketubah.

The souvenir sheet features an example of a modern Ketubah decorated with original illustrations based on lengthy tradition. The heart of the sheet is designed in a gate-like shape with a rounded stamp at the top and elliptic perforation alongside. The stamp contains the traditional Ketubah text translated from Aramaic to Hebrew.

The Ketubah wording is surrounded by stylized decorations of plants and animals, fish symbolizing fertility and a landscape of buildings in Jerusalem. Three sentences representing different and complementary perspectives about marriage were incorporated into the decorations. The verse "Enjoy happiness with a woman you love" (Ecclesiastes 9:9) presents the groom's viewpoint, the verse "I sought the one I love" (Song of Songs, 3:1) presents the bride's view and the sentence "Grant abundant joy to these loving friends" (from the Seven Blessings recited during the marriage ceremony) represents joint wishes for the couple who are establishing a new Jewish home.

השירות הבולאי - טל: 076-8873933

דרכ ההגנה 137, תל-אביב-יפו 6199903

The Israel Philatelic Service - Tel: 972-76-8873933

137 Derech Hahagana, Tel-Aviv-Yafo 6199903

www.israelpost.co.il • e-mail: philserv@postil.com

הנפקה: יולי 2019 Issue:

מידת הבול (מ"מ): 40 ר / 55 ג H Stamp Size (mm):

מידת הגיליונית: 83 ר / 138 ג H Souvenir Sheet Size:

בולים בגיליונית: 1 Stamps per Sheet:

שיטת הדפסה: אופסט Offset Method of printing:

+Gold Foil זהב

סימון אבטחה: מיקרוטקסט Microtext Security mark:

דפוס: Cartor Security Printing, France Printer: